

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти та
соціальної роботи
факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка

(протокол № ____ від _____ 2020 р.)

Завідувач кафедри _____

**Силабус з навчальної дисципліни «Соціальна підтримка осіб похилого віку»,
що викладається в межах ОПП Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 231 Соціальна робота**

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	«Соціальні технології протидії насильству»
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Рудкевич Наталія Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: ел. пошта: natalya.rudkevych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Курс «Соціальні технології протидії насильству» магістрів заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: стимулювання до активної громадянської та службової протидії насильству та організації на базі закладу освіти та у територіальній громаді діяльності щодо запобіганню насильства.

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Соціальні технології протидії насильству» фаховою дисципліною з спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми «Соціальна робота», яка викладається в <u>1</u> семестрі в обсязі <u>1</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні гуманістичного світогляду фахівця вищої освіти; особистісних якостей активного небайдужого громадянина; знань змісту Закону «Про запобігання та протидію насильству»; стимулювання до активної громадянської та службової протидії домашньому насильству та організації на базі закладу освіти та у територіальній громаді діяльності щодо запобігання насильства у родині.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна і корекційна робота з особами, які вчинили насильство в сім'ї (схвалено для використання в закладах освіти Комісією з виховної роботи у вищих навчальних закладах Науково-методичної ради Міністерства від 25.01.2013, протокол № 1). 2. Програма тренінгових занять «СТОП-Булінг». Укладачі: Кацалап В. В., практичний психолог Чернівецької гімназії № 7, Савкова І. О., соціальний педагог Чернівецької гімназії № 7 (схвалено рішенням обласної Експертної комісії науково-методичного центру практичної психології та соціальної роботи ІППО ЧО від 01.03. 2017, протокол № 30). 3. Агресія. Анексія. Конфлікт. Соціально-педагогічна та психологічна відповідь на виклики для дітей: методичні рекомендації для педагогів дошкільних навчальних закладів (рекомендовано до друку вченою радою ХНПУ ім. Г.С. Сковороди від 24.06.2016, протокол № 5 та радою Українського науковометодичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 07.07.2016, протокол № 6). 4. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період (рекомендовано до друку радою Українського науковометодичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 29.04.2014, протокол № 3). 24. Корекційно-розвивальна програма: «Корекція поведінки дітей, які перебувають на обліках» (схвалено експертною комісією при обласному центрі практичної психології і соціальної роботи ПОППО, 2013, протокол № 13). 5. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту

(рекомендовано до друку вченою радою ХНПУ ім. Г.С. Сковороди від 12.06.2015, протокол №3 та вченою радою Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 30.04.2015, протокол № 6).

6. Правила безпеки та можливості отримання допомоги в період конфлікту в Україні (рекомендовано до друку вченою радою Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 02.10.2014, протокол № 9).

7. Захист прав дитини в діяльності соціального педагога навчального закладу (рекомендовано до друку вченою радою Українського науковометодичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 13.10.2016, протокол № 8).

8. Соціально-педагогічна діагностика дітей та родин, які опинились в складних життєвих обставинах (рекомендовано вченою радою Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи Національної академії педагогічних наук України від 17.11.2016, протокол № 9).

9. Шляхи подолання дитячої психотравми в діяльності працівників психологічної служби (рекомендовано до друку вченою радою Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України від 25.05.2017, протокол № 4).

10. Навчальний посібник Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах (схвалено для використання Інститутом модернізації змісту освіти МОН України (лист від 78 27.06.2017 № 21.1/12/Г/301), ухвалено до друку за рекомендацією вченої ради НаУКМА від 25.05.2017, протокол № 7).

11. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір» (схвалено для використання Інститутом модернізації змісту освіти МОН України (лист від 08.06.2017, № 21.1/12-Г-300), ухвалено до друку за рекомендацією вченої ради НаУКМА від 25.05.2017, протокол № 7).

12. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення (схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України від 16.06.2017, протокол № 3).

Допоміжна

1. Методичний посібник «Особливості здійснення соціальнопедагогічного супроводу сім'ї в закладах освіти» (затверджено на засіданні вченої ради Черкаського ОПОПП від 25.12.2012, протокол № 5).

2. Методичний посібник «Навчіть дитину захищатися» автори посібника: Цюман Т. П., Нагула О. Л., схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах Науковометодичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства

	<p>освіти і науки України від 14.12.2015, протокол № 4.</p> <p>3. Методичний посібник «Формування навичок безпечної поведінки дітей» автори посібника: Цюман Т. П., Нагула О. Л., схвалено Міністерством освіти і науки України від 14.02.2017, протокол № 1 та рекомендованого Вченою радою Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка від 14.12.2016, протокол № 3.</p> <p>4. Методичний посібник «Насильство над дітьми в сім'ї: причини та напрямки протидії» Шевчук В. В. (затверджено науково-методичною радою Закарпатського ШПО).</p> <p>5. Методичний посібник «Психологічна допомога дітям, що зазнали насильства» Копосович М. Г. (затверджено науково-методичною радою Закарпатського ШПО). 3</p> <p>6. Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методи і техніки : методичний посібник / Кісарчук З. Г., Омельченко Я. М., Біла І. М., Лазос Г. П.; за ред. Кісарчук З. Г. - К. :, рекомендовано до друку вченою радою Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України від 02.06.2015, протокол № 7.</p> <p>7. Програма тренінгових занять «Не смійся з мене»: Навч.-метод. пос. для соціальн. педагогів, практич. Психологів та вихователів / За ред. Т.Л. Лях. - К.:Четверта хвиля, 2015. - 96 с, (схвалено Міністерством освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист № 14.1/12-Г-744, протокол від 03.12.2013, № 3).</p> <p>8. Методичний посібник «Особливості впровадження програми «Рівнийрівному» у загальноосвітній навчальний заклад на засадах формування в учнів почуття відповідальності за своє здоров'я та поведінку» (схвалено науковометодичною радою комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут 80 післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» від 10.12.2015, протокол № 1).</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>_16_ годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 8 годин практичних занять.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>знати:</p> <p>- теоретичні засади та зміст понять «насильство», «протидія насильству», «види насильства», «жертва</p>

	<p>насильства», «кривдник» тощо; - зміст форм та методів протидії та профілактики насильства.</p> <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти види насильства, його прояви, розпізнавати первинні (найближчі) наслідки; - надати першу невідкладну допомогу жертві насильства.
Ключові слова	Соціальна технологія, насильство, протидія, види насильства, реабілітація.
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка», «Психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проєктів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття: (50 балів) – 4 практичних по 10.5 бали за індивідуальну підготовку до практичного).
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Понятійний апарат дисципліни. 2. Фактори, що вплинули на розвиток феномену насильства у світовій історії. 3. Фактори, що вплинули на початок та розвиток протидії проявам насильства. 4. Сучасні причини розвитку насильства у суспільстві. 5. Види та основні прояви насильства. 6. Наближені наслідки насильства. 7. Віддалені наслідки насильства. 8. Причини, прояви та наслідки сексуального насильства. 9. Причини, прояви та наслідки психологічного насильства. 10. Причини, прояви та наслідки економічного насильства. 11. Причини, прояви та наслідки фізичного насильства. 12. Діти як жертви насильства. 13. Жінки як жертви насильства. 14. Чоловіки як жертви насильства. 15. Літні особи як жертви насильства. 16. Люди із особливими потребами як жертви домашнього насильства. 17. Наслідки насильства в закладі освіти. 18. Наслідки насильства в територіальній громаді. 19. Економічні наслідки насильства. 20. Форми і методи профілактики та попередженню насильства. 21. Роль та місце ювенальної юстиції у протидії насильству. 22. Шляхи співпраці закладу освіти із Національною поліцією, органами ювенальної юстиції, із громадськими організаціями в процесі запобігання та протидії насильству. 23. Громадянське та службове реагування на прояви та наслідки насильства. 24. Роль християнських цінностей в запобіганні насильству. 25. Мережа громадських організацій і установ, що надають допомогу жертвам насильства. 26. Приклади боротьби із домашнім насильством у країнах Північної Америки, Європи та Азії. 27. Роль педагога у процесі запобігання та протидії насильству.

	<p>28. Основні тези Закону України «Про запобігання та протидію насильству»</p> <p>29. Місцевий заклад освіти як майданчик для просвітницької діяльності щодо запобігання та протидії домашньому насильству у територіальній громаді.</p> <p>30. Процес реабілітації жертв насильства.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу ДОДАТОК Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Вступ. Ознайомлення з основними напрямами вивчення дисципліни.	Лекція, 2 год.	1,5	Опрацювати матеріали лекції.	1 тиждень
2.	Тема 2. Історичний екскурс: передумови та основні фактори, що впливали на розвиток насильства.	Практичне заняття, 2 год.	1, 10, 14 Інтернет ресурси	Розкрити питання: 1. Роль та місце жінки, дитини у різні історичні епохи - від царювання Хамураппі до кінця XX століття (Близький Схід, Азія, Європа).	1 тиждень
3	Тема 3. Історичний екскурс: передумови та основні фактори, що впливали на розвиток руху протидії насильству. Перші відомі рухи за боротьбу прав та	Лекція, 2 год.	2, 4, 6	Опрацювати матеріали лекції.	2 тиждень

	свобод особистості (феміністський рух, рух за права дітей тощо).				
4.	Тема 4. Зміст категоріально-понятійного апарату проблематики та шляхів його подолання.	Практичне заняття, 2 год	7,8 Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення. Насильство (domestic violence) - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.	2 тиждень
5	Тема 5. Наслідки насильства щодо дітей. Застосування фізичної сили у протидії насильству: межі дозволеного. Відповідальність громадян за укривання проявів та наслідків насильства.	Лекція, 2 год.	1,2,3	Опрацювати матеріали лекції.	3 тиждень
6	Тема 6. Наслідки домашнього насильства щодо подружжя та членів родини. Порухення фізичного і психічного розвитку. Наявність ознак затримки фізичного і нервово-психічного розвитку.	Практичне заняття, 2 год	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати доповідь на тему: Закордонні фахівці назвали цей стан дітей «нездатністю до процвітання».	3 тиждень
7	Тема 7. Проблема булінгу.	Лекція, 2 год.	7, 8	Опрацювати матеріали лекції	4 тиждень
8	Тема 8. Форми та засоби попередження насильства в закладах освіти та у територіальній громаді.	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1,2 Інтернет ресурси	Підготувати аналіз форм та засобів протидії насильству в закладах освіти та у територіальній громаді.	4 тиждень

9	Модульный контроль				4 тиждень
---	--------------------	--	--	--	-----------